

POLITICO: Katarský škandál: O čo sa v skutočnosti jedná a čo sa práve stalo v Európskom parlamente?

- CZ24 News | 11. prosince 2022

EU: **POLITICO** odpovedá na všetky otázky o škandále, ktorý otriasa Bruselom. Podľa dozorných orgánov by mohlo ísť o “najvážnejší”, “najšokujúcejší” a “najhorší” korupčný škandál, ktorý Brusel za posledné roky zasiahol

Belgická federálna polícia v piatok pri sérii najmenej 16 razií zadržala päť osôb, ktoré sa podľa nej dopustili “údajných trestných činov organizovania zločinu, korupcie a prania špinavých peňazí”. Pri ranných prehliadkach sa našlo 600 000 eur v hotovosti, ako aj telefóny a počítače.

Páchatelia spočiatku neboli na bruselské pomery významnými menami: Bývalý poslanec Európskeho parlamentu, niekoľko asistentov poslancov a šéf odborovej organizácie, ktorí údajne získali peniaze pre Katar, organizátora majstrovstiev sveta vo futbale. Ale s akým cieľom? Niektorí sa pýtali, či – ak sú obvinenia pravdivé – Doha skutočne urobila rozumnú investíciu.

Do večera však bolo jasné, že to nie je len príbeh o tom, ako si niektorí z nich namastili vrecká. Eva Kailiová, podpredsedníčka Európskeho parlamentu a hlasná obhajkyňa Dohy, skončila podľa belgickej federálnej polície vo vyšetrovacej väzbe. Prípád sa týka aj mimovládnej organizácie, ktorá donedávna mala medzi členmi správnej rady najväčšie osobnosti ľavicovej politiky.

POLITICO odpovedá na všetky vaše otázky týkajúce sa kontroverzie, ktorá otriasa hlavným mestom EÚ, keďže tento potenciálne veľký škandál sa naďalej rozvíja.

Otázka: Kto je Eva Kailiová?

Ako jedna zo 14 podpredsedov Parlamentu je Kailiová jedným z najmocnejších aktérov inštitúcie a ako bývalá moderátorka spravodajstva, ktorá má v rodnom Grécku status celebrity, je jednou z najoslávnejších postáv Bruselu.

Kailiová sa však stala aj jednou z najhlasnejších obhajkyň Kataru. Nedávno po stretnutí s ministrom práce Kataru označila túto krajinu za “lídru v oblasti pracovných práv”, a to napriek hlbokým medzinárodným obavám o podmienky pre pracovníkov na stavbe štadióna. Je členkou stredolavej strany Socialistov a demokratov (S&D) a jej portfólio zahŕňa osobitné zodpovednosti týkajúce sa Blízkeho východu.

Podľa polície a ľudí, ktorí sú o tom priamo informovaní, bol zadržaný aj Kailiin partner a spolurodič Francesco Giorgi. Je poradcom pre región Blízkeho východu a severnej Afriky v Európskom parlamente – a zakladateľom mimovládnej organizácie s názvom Boj proti beztrestnosti, ktorej cieľom je presadzovať “zodpovednosť ako hlavný pilier architektúry medzinárodnej spravodlivosti”.

Dôležité je, že predsedom organizácie Fight Impunity je Pier Antonio Panzeri, ktorý je ústrednou postavou tohto prípadu.

Na snímke Eva Kailiová

Otázka: Kto ďalší je do prípadu zapojený?

Panzeri, bývalý taliansky poslanec za S&D, bol v piatok ráno medzi zatknutými. Do večera talianska polícia zadržala aj jeho manželku a dcéru. V zatykači, ktorý videl portál POLITICO, sa Panzeri obviňuje z “politickej intervencie u poslancov pracujúcich v Európskom parlamente v prospech Kataru a Maroka”.

Pod drobnohľad sa dostávajú aj bývalí parlamentní asistenti, najmä tí, ktorí majú väzby na organizáciu Boj proti beztrestnosti. Okrem zatknutia Giorgiho polícia zapečatila aj kanceláriu ďalšieho parlamentného asistenta, ktorý pracoval pre organizáciu Fight Impunity a v súčasnosti pôsobí ako asistent belgickej poslankyne za S&D Marie Areny.

Arena, ktorá po Panzerim zdedila predsedníctvo podvýboru pre ľudské práva a úzko spolupracuje s organizáciou Fight Impunity, potvrdila, že kancelária jej asistenta bola zapečatená. Arena uviedla, že ona sama nebola vypočúvaná políciou.

Podľa talianskeho spravodajského servera Ansa bol zadržaný aj Niccolò Figà-Talamanca. Je generálnym riaditeľom ďalšej mimovládnej organizácie No Peace Without Justice. Organizácia, ktorá sa zameriava na medzinárodnú trestnú justíciu, ľudské práva a podporu demokracie na Blízkom východe a v severnej Afrike, má oficiálne sídlo v New Yorku a Ríme. Má však rovnakú bruselskú adresu ako Fight Impunity, a to na Rue Ducale 21.

Emma Boninová, bývalá liberálna poslankyňa Európskeho parlamentu a ministerka zahraničných vecí Talianska, založila organizáciu No Peace Without Justice. Je uvedená ako čestná členka rady organizácie Fight Impunity. Ona ani Figà-Talamanca bezprostredne nereagovali na žiadosti o komentár prostredníctvom organizácie Mier bez spravodlivosti.

Na znak Panzeriho kontaktov sú ako čestní členovia správnej rady uvedení aj bývalý francúzsky premiér Bernard Cazeneuve a bývalý európsky komisár pre migráciu Dimitris Avramopoulos. Cazeneuve sa v sobotu nepodarilo zastihnúť, Avramopoulos na žiadosť o komentár nereagoval.

Podľa hovorcu College of Europe, kde je Mogheriniová v súčasnosti rektorkou, sa v sobotu ráno vzdala členstva v čestnej rade organizácie Fight Impunity aj ďalšia významná osobnosť, bývalá šéfka zahraničnej politiky EÚ Federica Mogheriniová.

Zoznam zamestnancov organizácie Fight Impunity bol zrejme vymazaný; v internetových archívoch sa však uvádza, že Giorgi a ďalší súčasní asistenti parlamentu zastávali v januári kľúčové funkcie.

Otázka: Týka sa to len Európskeho parlamentu?

Nie. Tiež zadržaný: Luca Visentini, ktorý sa len minulý mesiac stal generálnym tajomníkom Medzinárodnej konfederácie odborových zväzov (ITUC). Predtým bol dlhoročným šéfom Európskej odborej konfederácie. (Kvôli novej funkcii sa nemusel sťahovať: Globálna aj európska organizácia sídli na rovnakej adrese v Bruseli, na ulici Alberta II.)

Odborové zväzy stavbárov patrili v období pred majstrovstvami sveta vo futbale k najväčším kritikom Kataru v oblasti práv zamestnancov. Ale ešte pred nástupom Visentiniho bola ITUC významnou výnimkou. Sharan Burrow, predchádzajúci šéf ITUC, v júni vo videu zverejnenom katarským ministerstvom práce vyzval externých kritikov pracovných zákonov krajiny, aby "sa išli pozrieť na zmenu".

Otázka: Prečo by Katar chcel lobovať?

Emirát v Perzskom zálive hostí majstrovstvá sveta vo futbale, ale namiesto toho, aby sa turnaj stal prelomom v oblasti vzťahov s verejnosťou, ukázalo sa, že na krajinu vrhá negatívne svetlo. Obvinenia z úplatkárstva v ponukovom konaní a otrocké podmienky pre zahraničných pracovníkov spochybnil výber a liberálni kritici využili tento moment na útok na postoj konzervatívnej moslimskej krajiny k právam žien a LGBTQ+.

Zachovanie dobrej povesti je veľmi dôležité, keďže Katar sa snaží uzavrieť dohody s krajinami EÚ o dodávkach zemného plynu. V Parlamente sa posúva dopredu aj návrh na bezvízový styk Katarčanov so schengenským priestorom EÚ – aspoň to tak bolo.

Otázka: Ako sa Kailiová zasadzovala za Katar?

Kailiová bola pravdepodobne dekanom (početnej skupiny) obhajcov Dohy v rámci S&D.

Napríklad 24. novembra, keď plénum prijalo uznesenie "vyjadrujúce poľutovanie nad smrťou tisícov migrujúcich pracovníkov", Kailiová vystúpila, aby pochválila "historickú transformáciu" Kataru,

ktorú priniesli majstrovstvá sveta vo futbale. Podobne pred 10 dňami prišla hlasovať za liberalizáciu vízového režimu pre Katar a Kuvajt do parlamentného výboru pre spravodlivosť a vnútorné veci – hoci nie je členkou tohto výboru.

Kailiová si znepriatelila aj poslancov Európskeho parlamentu v skupine venovanej Blízkeho východu, keď sa vymanila z vlastnej cesty po tom, ako Doha zrušila návštevu skupiny. Delegácia Parlamentu pre vzťahy s Arabským polostrovom (DARP) plánovala vycestovať do Kataru tesne pred novembrovými majstrovstvami sveta vo futbale, aby navštívila zariadenia turnaja a sledovala zmeny v pracovnom práve.

Sotva mesiac vopred však katarské poradné zhromaždenie, známe ako rada šura, požiadalo o odklad. Namiesto toho Kailiová odišla do Kataru v týždni, keď tam mala byť celá delegácia – a z plného hrdla pochválil pracovné reformy emirátu. Podľa miestnej tlače uviedla, že tam zastupuje 500 miliónov európskych občanov, ktorí pokrok krajiny považujú za reprezentáciu spoločných hodnôt.

“Akosi mi išla za chrbtom,” povedala poslankyňa Európskeho parlamentu Hannah Neumannová, nemecká zelená na čele DARP. Doha “nepozvala skupinu, ktorá by mala vyvážený postoj”, a “namiesto toho pozvala ju s vedomím, že jej vyjadrenia budú menej kritické”.

Opakované telefonáty na Kailiin mobilný telefón v piatok a v sobotu zostali bez odpovede.

Otázka: O aký veľký problém ide?

Kontrolné skupiny sa zhodujú na superlatívoch. Katarský škandál by mohol byť “najzávažnejším prípadom” údajnej korupcie, aký Parlament za posledné roky zaznamenal, povedal šéf Transparency International Michiel van Hulten. Alberto Alemanno, profesor práva na HEC v Paríži, ho označil za “najšokujúcejší škandál týkajúci sa integrity v histórii EÚ”.

Nemecký poslanec Európskeho parlamentu za stranu Zelených Daniel Freund, spolupredseda parlamentnej medziskupiny pre boj proti korupcii, ho označil za jeden z “najzávažnejších korupčných škandálov v Bruseli za posledné desaťročia”.

Van Hulten povedal, že Parlament vytvoril “kultúru beztretnosti... kombináciou laxných finančných pravidiel a kontrol a úplným nedostatkom nezávislého (alebo dokonca žiadneho) etického dohľadu”. Alemanno podobne predpovedal, že toto bude len “vrchol ľadovca”, a dúfal, že nahromadenie škandálov vytvorí politický impulz pre nezávislý etický systém.

Otázka: Čo sa s tým dá podľa ľudí robiť?

Komisia má navrhnúť nezávislý etický orgán, ktorý by sa vzťahoval na všetky inštitúcie EÚ, ale takmer určite nebude mať vyšetrovacie ani donucovacie právomoci.

Freund argumentoval, že krajiny, ktoré nie sú súčasťou EÚ, by sa mali riadiť “relatívne dobrými pravidlami lobingu, ktoré už platia” v Bruseli. V súčasnosti sa napríklad krajiny nemusia registrovať v registri transparentnosti záujmových skupín EÚ a poslanci EP nemusia tieto kontakty nahlasovať. “EÚ to musí okamžite zlepšiť,” povedal Freund.

Mimochodom, Panzeriho mimovládna organizácia Boj proti beztretnosti nie je uvedená v registri transparentnosti. Je to zjavné porušenie existujúcich pravidiel pre skupiny so sídlom v EÚ, ktoré chcú predniesť svoje argumenty v Parlamente. Podľa najnovších usmernení pre register

transparentnosti musia MVO uvádzať rozsiahle údaje o svojom financovaní.

Arena, súčasný predseda podvýboru pre ľudské práva, úzko spolupracoval s Panzerim a organizáciou Fight Impunity, pričom túto mimovládnu organizáciu zahrňal do tlačových konferencií a cestoval s ňou na diskusie o občianskych slobodách.

Aj keď Arena obhajovala svoju nezávislosť, predpovedala, že sa objavia ďalšie odhalenia. "Ak to robí Katar, viem, že ostatní robia presne to isté," povedala Arena. "A tak musíme skutočne zabrániť takejto schopnosti ovplyvňovať."

Otázka: Ako to teraz vyzerá v Katare?

Odozva týchto obvinení už prichádza rýchlo.

Skupina S&D vyzvala na pozastavenie návrhu na liberalizáciu vízového režimu a spravodajca Zelených povedal, že bude hlasovať proti tomuto opatreniu, ak sa o ňom bude hlasovať budúci týždeň.

Parlamentný výbor pre zahraničné veci plánoval v nadchádzajúcich týždňoch navštíviť Saudskú Arábiu a Katar. Teraz bola táto druhá časť zrušená, čo znamená, že všetka pozornosť sa venuje hlavnému rivalovi Dohy.

Katarská misia pri EÚ neodpovedala na žiadosť o komentár.

Otázka: Čo bude nasledovať v Parlamente?

Kailiovej už bolo pozastavené členstvo v skupine S&D a v jej domácej gréckej strane Pasok.

Keď sa v pondelok v Parlamente zíše plénum, bude vyvíjaný tlak na predsedníčku Parlamentu Robertu Metsolovú, aby Kailiovú zbavila funkcie podpredsedníčky, a poslanci ju pravdepodobne zbavia poslaneckej imunity. Ľavica už oficiálne vyzvala na zaradenie rozpravy o tomto incidente do programu, pričom hlasovanie je naplánované na pondelok večer.

[ZDROJ](#)

Překlad: HSP